

Asbestslachtoffers Vereniging Nederland

Nieuwsbrief • Maart 2026

.....

Pag. 2 Bestuurslid Lies-Cijsouw-Sommeijer overleden
pag. 2 Registratie Asbestregister
pag. 3 Verslag ledenbijeenkomst 27 februari
pag. 4 Regeling Tegemoetkoming Stoffengerelateerde
Beroepsziekten

Voorwoord

Beste leden en andere geïnteresseerden,

wéér werden wij opgeschrikt door de vondst van asbest, terwijl het al sinds 1993 verboden is in Nederland. Dit keer in allerlei soorten speelzand; zowel in plakkerig zand waarmee je kunt boetsen, tot Montessori-zandtafeltjes waarin kinderen met hun handen vormen kunnen tekenen. Ik las het in De Volkskrant en hoorde het op het journaal. Het eerste bericht kwam uit Australië, waar ze asbest in speelzand vonden afkomstig uit China. Het Algemeen Dagblad liet het onderzoeken en ook in ons land werd asbest aangetroffen in dat speelzand. Je denkt: dan zal de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit wel krachtig optreden. Al het speelzand uit de schappen en luide waarschuwingen... Maar helaas kwam er louter een lauwe reactie: "Wij gaan het onderzoeken." We zijn inmiddels weken verder en weten de uitslag nog steeds niet, terwijl we in Nederland voldoende gespecialiseerde laboratoria hebben die zo'n onderzoek in een paar dagen kunnen afronden.

Voor alle duidelijkheid: 'Het is verboden asbest of asbesthoudende producten te vervaardigen, in Nederland in te voeren, voorhanden te hebben, aan een ander ter beschikking te stellen, toe te passen of te bewerken', zoals staat te lezen in artikel 4 van het Productenbesluit asbest. Deskundigen zien misschien geen reden voor paniek, maar wij praten wel over een risico, hoe klein misschien ook, op een kwaadaardige aandoening.

En dat was de afgelopen weken helaas niet het enige.

Ons medebestuurslid Alice de Boer wees op een artikel in het Noordhollands Dagblad. Daarin lezen wij dat na een grote asbestbrand in Noord-Scharwoude enkele uren na de brand met een veegwagen de asbestresten werden opgeruimd. U zult het misschien niet geloven, maar het is echt zo gebeurd. Een totaal ongeschikte schoonmaakprocedure, want zo dwarrelen de levensgevaarlijke asbestvezeltjes alleen maar op en worden zij verder verspreid. Het voorschrift is dat na een asbestbrand een gecertificeerd deskundige de schade inventariseert en de juiste maatregelen treft. In de krant lezen wij dat zo'n deskundige pas werd ingeschakeld ná de desastreuze veegactie. Onbegrijpelijk.

Hoe kan het toch dat men zo lichtvaardig omgaat met asbest? Is men vergeten hoe gevaarlijk het is? Denkt men dat het wel zal meevallen? Dat de lichamelijke schade vaak pas na tientallen jaren optreedt, mag ons niet verblinden. Elk jaar sterven er in Nederland nog ruim vijfhonderd mensen aan de gevolgen van mesothelioom. En wij weten allemaal dat dit een vorm van kanker is die samenhangt met blootstelling aan asbest. Er is veel meer bewustwording noodzakelijk om asbestkanker uit te bannen.

Er zijn gelukkig ook goede voorbeelden van daadkrachtig overheidsoptreden. In december 2014 brak er een grote asbestbrand uit in de jachthaven van het Limburgse Roermond. Tot in de binnenstad werden asbestvezels gevonden. ►

► Het centrum werd afgesloten en de winkels moesten drie dagen sluiten, ook al was het pal voor kerst. Men heeft in etappes alles opgeruimd en gesaneerd. Het duurde vier maanden en toen was alle asbest opgeruimd. Zo kan het ook en zo moet het ook! Want asbest valt nooit mee; het duurt vele jaren, maar dan slaat de sluipmoordenaar onherroepelijk toe.

In plaats van gemakzucht en weggijken is bewustwording dus van belang!

Met vriendelijke groet,

Wim Strankinga

Voorzitter Asbestslachtoffers Vereniging Nederland

Bestuurslid en erevoorzitter Lies Cijssouw-Sommeijer overleden

Het nieuwe jaar is voor Asbestslachtoffers Vereniging Nederland (AVN) bijzonder droevig van start gegaan. Op zondagavond 4 januari overleed ons zeer gewaardeerde bestuurslid en erevoorzitter Lies Cijssouw-Sommeijer op 87-jarige leeftijd.

Vanwege haar broze gezondheid was het overlijden geen complete verrassing, maar dat maakt het verdriet er niet minder om. Lies behoorde namelijk tot het meubilair van onze vereniging. Al in 1989 werd ze bestuurslid van Stichting Asbestslachtoffers, de voorloper van de AVN. Dit gebeurde nadat haar man Bram Cijssouw in januari van dat jaar stierf aan de gevolgen van mesotheliom. De ziekte van haar partner, met wie ze twee dochters kreeg, maakte haar strijdbaar: in 1988 spande ze een rechtszaak aan tegen scheepswerf De Schelde in Vlissingen, waar haar man jarenlang als meubelmaker werkte en in aanraking kwam met asbest. Daarmee was ze een van de eersten in Nederland die een werkgever aansprakelijk stelde voor het ontstaan van asbestkanker door nalatigheid. Met succes: na een elf jaar durende rechtszaak ontving Lies een slachtoffervergoeding van De Schelde.

Maar liefst 37 jaar was Lies actief als bestuurslid van onze organisatie, die in

1997 werd omgedoopt tot Asbestslachtoffers Vereniging Nederland. In al die jaren vervulde de Middelburgse verschillende rollen: ze deed de patiëntenopvang in de ziekenhuizen van Amsterdam en Breda en ook telefonisch konden asbestslachtoffers en hun naasten bij haar terecht. Daarnaast was ze interim-voorzitter als de situatie daarom vroeg.

Vanwege haar vele verdiensten werd Lies in 2012 koninklijk onderscheiden en in 2020 werd ze benoemd tot erevoorzitter van onze vereniging. Deze publieke blijken van waardering hoefden van haar niet zo, zei ze in 2022 in een interview in onze jubileumboekpublicatie: "Je moet gewoon dóén. En wat je doet, moet je met liefde doen", stelde ze zonder poespas.

Zich onbaatzuchtig inzetten voor de goede zaak heeft Lies tot de allerlaatste snik gedaan. Ook toen haar gezondheid brozer en brozer werd bleef ze deel uitmaken van het bestuur. Vergaderingen en ledenbijeenkomsten bijwonen kon ze de laatste jaren niet meer, maar hartelijk contact onderhouden met haar collega-bestuursleden deed ze tot het laatste moment. Wat zullen we dat gaan missen.

Dank je wel voor alles en rust zacht, lieve Lies.

Registratie Asbestregister

Bent u aan asbest blootgesteld of vermoedt u dat dit het geval is geweest, dan kunt u op www.asbestregister.nl de gegevens hierover vastleggen. Mocht u later ziek worden door de blootstelling, dan kan het dossier van pas komen voor het verkrijgen van een tegemoetkoming of schadevergoeding. Het is dan een belangrijk hulpmiddel om uw bewijspositie te versterken tegen degene die naar uw mening verantwoordelijk (of aansprakelijk) kan worden gehouden voor de blootstelling.

Bron: www.asbestregister.nl

Het is mogelijk dat u in verschillende situaties met asbest bent geconfronteerd. Wij adviseren u om elke situatie van asbestblootstelling in het dossier volledig te registreren door per keer alle vragen zo gedetailleerd mogelijk te beantwoorden en eventueel bijlagen toe te voegen.

Uw gegevens worden daarnaast anoniem gebruikt om asbestrisicosituaties beter in kaart te brengen.

Verslag van de eerste ledenbijeenkomst van 2026

Asbestslachtoffers Vereniging Nederland (AVN) organiseert ieder jaar vier landelijke ledenbijeenkomsten. Het begin van weer een nieuwe reeks werd gemaakt op vrijdag 27 februari in het inmiddels vertrouwde Creative Valley in het hartje van Utrecht, waar ruim dertig belangstellenden drie presentaties kregen voorgeschoteld.

Door Sven Poels

Voordat de eerste van drie sprekers aan het woord kwam, stond er een formaliteit op het programma: de verkiezing van de nieuwe bestuursleden Wim Strankinga en Alice de Boer. “We hebben een omissie begaan”, bekende bestuurslid Jan Verschoor, die voor heel even naar voren trad. “Wim en Alice zijn afgelopen jaar niet officieel verkozen; vandaar dat we dat nu doen, nog vóór de formele algemene ledenvergadering die op 8 mei aanstaande plaatsvindt.”

Nadat de leden unaniem akkoord waren gegaan, ging de aandacht naar dr. Dianne de Gooijer, Arts in Opleiding tot Specialist (AIOS) aan het Leids Universitair Medisch Centrum. Zij informeerde de aanwezigen over het gebruik van artificiële intelligentie (AI) voor het beoordelen van CT-scans bij asbestgerelateerde ziektes. Haar verhaal was overeenkomstig met dat van haar collega dr. Kevin Groot Lipman van het Nederlands Kanker Instituut, die op de ledenbijeenkomst van 19 september vorig jaar ook over dit onderwerp vertelde (voor een samenvatting hiervan, zie onze nieuwsbrief van december 2025). Het grootste verschil was dat Groot Lipman sprak over het beoordelen van CT-scans van mesothelioom, terwijl De Gooijer het had over CT-scans van pleurale plaques en asbestose.

De nieuwe technologie is nog niet zaligmakend, aldus De Gooijer, die aan de hand van een studie aangaf dat er met een foutmarge van 14% nog altijd een menselijk oog aan te pas moet komen bij de beoordeling van asbestose. “Het systeem werkt goed, maar niet goed genoeg”, concludeerde ze. “AI en mens dienen hierin dus samen te werken.”

Prof. dr. Kurt van der Speeten (links)

Voeding en beweging bij kanker

Hierna was het de beurt aan drs. Lon Claassen, directeur van het Nationaal Fonds tegen Kanker, om iets te zeggen over voeding en beweging bij kanker. Claassen stelde zichzelf eerst kort voor en legde daarna uit wat het Nationaal Fonds tegen Kanker beoogt: het ondersteunen van mensen met kanker en hun naasten voor het bewerkstelligen van een langer en beter leven. Dit wordt onder andere gedaan door middel van voorlichting op het gebied van voeding, bewegen en welzijn, wat Claassen dus deed. Veel van wat hij vertelde is over het algemeen bekend: sporten en gezonde voeding tot je nemen leidt tot een betere kwaliteit van leven en verlaagt onder meer de kans op (ernstige) complicaties tijdens en na een behandeling. Ook onderstreepte hij: “Er is geen wetenschappelijk bewijs dat een bepaald dieet kanker kan genezen of een reguliere kankerbehandeling kan vervangen. Blijf wel compleet eten, om tekorten te voorkomen.” Opvallend is dat hij vervolgens aan de hand van een slagroomgebak en rood en bewerkt vlees wilde aantonen dat sommige voedingsproducten niet per se alleen slecht zijn. “Hier zit ook eiwit in, wat goed is voor je spieren.”

Nog voordat het pauze werd, nam Fenna de Graaf het woord. De leerlinge van het Niftarlake College in Maarssen, inmiddels een bekend gezicht op de ledenbijeenkomsten van de AVN, doet samen met drie medeleerlingen onderzoek naar de informatiebehoefte van mensen met mesothelioom en hebben daarvoor al vaker de hulp van AVN-leden ingeschakeld. Dit keer was de vraag of de aanwezigen tijdens de pauze een door hen ontworpen app wilden testen. “Dit kan op laptops die mijn medescholieren hebben klaar gezet. Alle feedback is welkom.”

Spectrumaandoening

Na de onderbreking stond er nog één lezing op de rol, namelijk die van prof. dr. Kurt van der Speeten, oncologisch en abdominaal chirurg in Ziekenhuis Oost-Limburg te Genk (België). Hij vertelde over een relatief onbekende asbestziekte: peritoneaal mesothelioom, beter bekend als mesothelioom van het buikvlies. “Er zijn hier wel dertig tot veertig verschillende vormen van – van goedaardige tot kwaadaardige –, wat het een ontzettend brede, complexe aandoening maakt. Een echte spectrumaandoening.”

Van der Speeten (zie foto) vergeleek de ziekte met pleuraal mesothelioom (mesothelioom van het longvlies). “Peritoneaal mesothelioom komt ieder jaar bij één op de miljoen mensen voor, terwijl pleuraal mesothelioom jaarlijks één op de 100.000 mensen treft. Ook is het verband met asbest bij peritoneaal mesothelioom veel minder duidelijk dan bij de pleurale variant.” Ook de vooruitzichten zijn anders, aldus de Belgische dokter: “Bij peritoneaal mesothelioom is de overleving een stuk beter: na vijf jaar is ongeveer vijftig procent nog in leven. De cijfers worden van jaar tot jaar beter.” Van der Speeten legde uit dat dit komt door een elementair ►

► verschil in behandeling, ontstaan in de laatste vijf tot tien jaar: “De buikholte heeft een belangrijk voordeel: tijdens de operatie kan daar alle zichtbare ziekte verwijderd worden, waarna er chemotherapie in gespoeld kan worden om de ziekte die we niet zien ook aan te pakken (de zogenaamd HIPEC: Hypertherme Intraperitoneale Chemotherapie, red.). Dit laatste wordt nu ook vaker toegepast dan enkel één keer.”

Een positieve noot dus om het informatieve deel van de middag mee af te sluiten. En na het slotwoord van voorzitter Strankinga was er weer tijd voor de vertrouwde informele afsluiting, waarbij er voor de aanwezigen weer de gelegenheid was om met een hapje en een drankje in de hand bij te praten over hetgeen de revue gepasseerd was.

De PowerPoint-presentaties van dr. De Gooijer, drs. Claassen en prof. dr. Van der Speeten zijn te raadplegen op onze website:
www.asbestslachtoffer.nl/databank/presentaties.

Regeling Tegemoetkoming Stoffengerelateerde Beroepsziekten

Bent u ziek geworden doordat u tijdens uw werk in aanraking bent geweest met gevaarlijke stoffen? Dan kunt u wellicht een eenmalige financiële tegemoetkoming van maximaal € 27.030,- netto krijgen. Dit is mogelijk op grond van de regeling Tegemoetkoming Stoffengerelateerde Beroepsziekten (TSB), ingesteld door de overheid.

Bron: ISBG

Deze regeling is ingegaan op 1 januari 2023 en geldt inmiddels voor de volgende ziekten:

- Longkanker door asbest
- Allergisch beroepsastma
- *Chronic solvent-induced encephalopathy* (CSE, schildersziekte)
- Longkanker door silica (mineraal dat voorkomt in rotsen, zand en andere grondsoorten)
- Sinonasaalkanker (neus(bijholte)kanker door houtstof)
- Silicose (ook wel bekend als stoflongen)

Wat kunt u doen?

Ga naar de website van het Instituut Slachtoffers Beroepsziekten door Gevaarlijke Stoffen (ISBG), daar vindt u informatie en een

paar vragen. Door die vragen te beantwoorden met ‘Ja’ of ‘Nee’ weet u direct of het zinvol kan zijn om u aan te melden.

De procedure

Als uit uw antwoorden op de vragen blijkt dat het zinvol is om u aan te melden, kunt u dat direct doen via de website. Na uw aanmelding neemt ISBG contact met u op om u te vertellen wat er bij de aanvraagprocedure komt kijken. Besluit u tijdens dit telefoongesprek uw aanvraag door te zetten, dan wordt de procedure in gang gezet.

Meer weten?

Op veel vragen vindt u antwoord op de website. Mocht u meer willen weten, of heeft u hulp nodig met het aanmelden, dan kunt u het ISBG bellen. Het telefoonnummer vindt u ook op de website.

Voor meer informatie en aanmelding:
www.isbg.nl

Agenda 2026

.....

Ledenbijeenkomsten

8 mei (Eindhoven)

25 september (Utrecht)

20 november (Rotterdam)

Blijf niet alleen met uw vragen

.....

Postadres:

Ebenhaëzerstraat 82-B
3083 RS Rotterdam

Website:

www.asbestslachtoffer.nl

E-mail:

secretariaat@asbestslachtoffer.nl

IBAN:

NL 30 INGB 0008 486 204

Asbestslachtoffers Vereniging Nederland is aangesloten bij de Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties en wordt mede gesubsidieerd door KWF Kankerbestrijding.

Colofon

Tekst en eindredactie:

Sven Poels Media

Opmaak en vormgeving:

Claudia Ritzen, Vormpracht

Druk:

EcomoenGroep, Beek